

Danskernes solarievaner 2009

Danskernes solarievaner 2009

Anne Friis Krarup
Camilla Thorgaard (att. cth@cancer.dk – tlf. 35 25 75 90)

Ansvarshavende: Anja Philip

Uddrag, herunder figurer, tabeller og kortere citater, er tilladt med kildeangivelse:
Krarup A. & Thorgaard C.
Danskernes solarievaner 2009

Kræftens Bekæmpelse og TrygFonden smba (TryghedsGruppen smba) 2011
Strandboulevarden 49
2100 København Ø
Telefon 35 25 75 00

Rapporten findes udelukkende i elektronisk form og er tilgængelig via
www.skrunedforsolen.dk

ISBN: 978-87-7064-144-9
Copyright 2011 © af
Kræftens Bekæmpelse og TrygFonden

Alle rettigheder forbeholdes

Forord

Danmark placerer sig nu på en foruroligende fjerdeplads i verden over antal nye tilfælde af modermærkekræft – og det er på trods af de relativt få antal solskinstimer vi har sammenlignet med andre lande. Det skyldes primært danskernes uhensigtsmæssige sol- og solarievaner. Overdreven UV-stråling fra den naturlige sol og fra solarier kan forårsage kræft i huden – herunder modermærkekræft, som er den mest aggressive form for kræft i huden. Dertil kommer, at modermærkekræft er blevet den hyppigste kræftform blandt unge kvinder mellem 15-34 år og den næst hyppigste blandt unge mænd.

På trods af triste kræftstatistikker er det derfor opmuntrende, at danskernes solariebrug er faldet i perioden 2006-2009 – specielt blandt de unge mellem 15 og 19 år, hvor andelen, der har været i solarium inden for det seneste år er faldet fra halvdelen til en tredjedel. Det kan formentligt tilskrives Kræftens Bekæmpelse og TrygFondens indsats mod solariebrug – en kampagneindsats, som specifikt har været målrettet de unge, idet denne målgruppe både bruger meget solarium og samtidig er særligt udsatte for solariets skadelige stråler.

Den positive udvikling i danskernes solariebrug skal ikke blive en sovepude. Solariebruget blandt børn og unge er nemlig stadig meget højt i Danmark. F.eks. bruger knap en femtedel af de 15-19-årige kvinder solarium månedligt eller hyppigere på trods af, at målgruppen godt ved, at brug af solarium kan give kræft i huden.

Informationskampagner kan ændre holdninger og flytte adfærd, men kan ikke nødvendigvis nå alle. Solkampagnen mener derfor, at informationskampagner bør suppleres med et solarieforbud for børn og unge under 18 år som et nødvendigt skridt i forebyggelsen af kræft i huden i Danmark.

København, marts 2011

Anja Philip, projektchef for Kræftens Bekæmpelse og TrygFondens Solkampagne "Skrud ned for solen mellem 12 & 15".

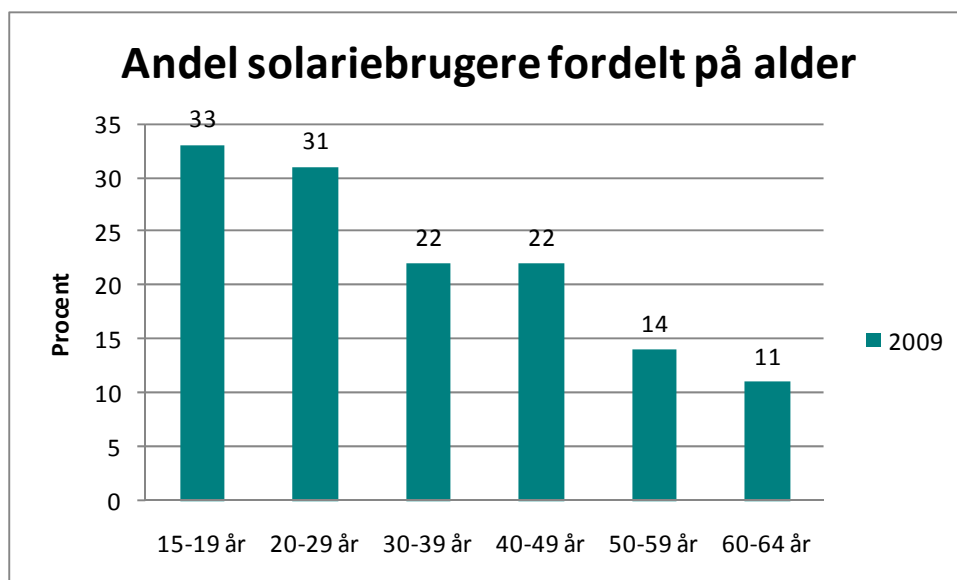
Sammenfatning

Denne rapport giver et billede af danskernes solarievaner i 2009. Rapporten er baseret på resultaterne fra en repræsentativ undersøgelse med 4.186 respondenter i alderen 15-64 år. Undersøgelsen blev gennemført i september måned 2009. I undersøgelsen er respondenterne bl.a. blevet spurgt til deres solarievaner, viden om sammenhængen mellem brug af solarium og kræft i huden samt holdning til et solarieforbud¹. I rapporten præsenteres endvidere udviklingen i danskernes solarievaner samt viden om de sundhedsskadelige konsekvenser af at gå i solarium på baggrund af sammenlignelige undersøgelser gennemført siden 2006.

Solariebrug

I alt har en femtedel af de 15-64-årige respondenter (22 %) brugt solarium inden for de seneste 12 måneder. Solarieforbruget er højest blandt de 15-19-årige respondenter (33 %), hvorefter andelen af solarieforbrugere aftager i de højere aldersgrupper.

Figur 1. Andel solariebrugere² fordelt på alder

Solarieforbruget er særligt højt blandt de unge kvinder, idet 41 % af de 15-19-årige piger har brugt solarium inden for de seneste 12 måneder.

Rapporten viser, at solarieforbruget er faldet blandt de 15-64-årige i perioden 2006 til 2009. For eksempel angav halvdelen af de 15-19-årige respondenter (50 %) i 2006, at de havde brugt solarium inden for de seneste 12 måneder sammenlignet med en tredjedel i 2009 (33 %).

¹ I undersøgelsen er der også blevet spurgt til respondenternes solvaner samt kendskab til Solkampagnens solråd. Denne del af undersøgelsen er afrapporteret i rapporten Solundersøgelsen 2009, som er offentliggjort på kampagnens hjemmeside www.skrunedforsolen.dk.

² Andel, der har angivet, at de har brugt solarium inden for de seneste 12 måneder.

Debutalder for solariebrug

Rapporten viser, at 12 % af solariebrugerne var 8-13 år, da de begyndte at gå i solarium, mens den største andel af solariebrugerne (44 %) begyndte i alderen 14-19 år. Børn er generelt blevet yngre, når de begynder at gå i solarium, idet en større andel af de yngste aldersgrupper angiver en lavere debutalder for brug af solarium sammenlignet med de ældre aldersgrupper. Blandt de nuværende eller tidligere solariebrugere, der begyndte at gå i solarium da de var 19 år eller yngre, angiver en tredjedel af de 15-19-årige (32 %), at de var mellem 8-13 år første gang, at de gik i solarium sammenlignet med 17 % af de 30-39-årige.

Blandt de 15-19-årige er der en tydelig tendens til, at de i perioden 2007-2009 er blevet ældre, når de begynder at gå i solarium. I 2007 angav 45 % af de 15-19-årige respondenter, at de var mellem 8-13 år første gang, at de gik i solarium sammenlignet med 32 % i 2009.

Skoldninger i solariet

Over halvdelen af de 15-64-årige (52 %), der har brugt solarium på et tidspunkt, angiver, at de har oplevet at blive solskoldet efter et solariebesøg, og 16 % af de adspurgte har oplevet det op til flere gange.

Begrundelser for at bruge solarium

De mest almindelige begrundelser for at gå i solarium er kosmetiske; ”For at blive brun” (60 %) og ”For ikke at være bleg” (53 %). Derudover svarer 41 % af de 15-64-årige solariebrugere, at de bruger solarium for at forberede dem til ferie, mens 11 % bruger solarium for at få D-vitamin. Det er især de unge, der angiver kosmetiske årsager som begrundelse for solariebrug.

Konsekvenser ved solariebrug

Rapporten viser, at 86 % af de 15-64-årige respondenter mener, at solarium kan give kræft i huden. Det er specielt de yngste aldersgrupper, som er bevidste om den sundhedsskadelige virkning af at gå i solarium.

Opbakning til et solarieforbud

Mere end halvdelen af de 15-64-årige (56 %) mener nu, at det skal være forbudt for unge under 18 år at gå i solarium, mens kun en fjerdedel (25 %) er imod et forbud. Opbakningen til solarieforbud er steget i den periode, hvor kampagnen har forløbet. Specielt kvinderne (58 %) og de ældre aldersgrupper bakker op om solarieforbud for unge under 18 år.

Indholdsfortegnelse

Forord	2
Sammenfatning.....	3
1. Brug af solarium.....	6
2. Udviklingen i brug af solarium	9
3. Debutalder for solarium	11
4. Solskoldninger og solarium.....	13
5. Begrundelser for at bruge solarium.....	14
6. Viden om de sundhedsskadelige virkninger ved at bruge solarium.....	15
7. Holdning til solarieforbud	17
8. Børns solarieforbrug ifølge forældrene	19
9. Kendskab til kampagnen Sluk Solarieret	20
10. Metode.....	22
Bilag 1	26
Bilag 2	27

1. Brug af solarium

En femtedel bruger solarium

Undersøgelsen viser et generelt højt forbrug af solarium. En femtedel (22 %) af de 15-64-årige respondenter har brugt solarium inden for de seneste 12 måneder, mens 10 % anvender solarium månedligt eller hyppigere.

Tabel 1. *Hvor tit har du brugt solarium inden for de seneste 12 måneder?*

	Procent
Flere gange om ugen	0,6 %
Ugentligt	1,0 %
Flere gange om måneden	3,3 %
Månedligt	4,9 %
Fire gange om året eller mindre	12,0 %
Jeg har ikke brugt solarium inden for de seneste 12 måneder, men har tidligere brugt solarium	34,5 %
Jeg har aldrig brugt solarium	43,3 %
Ved ikke	0,3 %
Total	100,0 % (n=4.186)

I denne rapport har vi kategoriseret respondenter ud fra spørgsmålet: *Hvor tit har du brugt solarium inden for de seneste 12 måneder?* Respondenter, der har brugt solarium inden for de seneste 12 måneder, er kategoriseret som solariebrugere, mens respondenter, der ikke har brugt solarium inden for de seneste 12 måneder eller aldrig, er kategoriseret som ikke-solariebrugere.

Kvinder bruger hyppigere solarium end mænd

Der er flere solariebrugere blandt kvinder end blandt mænd. Knap tre ud af ti af kvinderne (28 %) har brugt solarium inden for de seneste 12 måneder, mens det kun gør sig gældende for 16 % af mændene.

Der er ligeledes flere storforbrugere af solarium blandt kvinder end blandt mænd, idet 13 % af de kvindelige respondenter har brugt solarium månedligt eller hyppigere sammenlignet med 7 % af mændene. Langt flere mænd end kvinder har aldrig været i solariet (57 % mod 30 %).

Tabel 2. *Hvor tit har du brugt solarium inden for de seneste 12 måneder? Fordelt på køn*

	Mænd	Kvinder
Flere gange om ugen	0,5 %	0,8 %
Ugentligt	0,7 %	1,4 %
Flere gange om måneden	2,4 %	4,2 %
Månedligt	3,4 %	6,5 %
Fire gange om året eller mindre	8,8 %	15,2 %
Jeg har ikke brugt solarium inden for de seneste 12 måneder, men har tidligere brugt solarium	27,2 %	42,0 %
Jeg har aldrig brugt solarium	56,8 %	29,6 %
Ved ikke	0,3 %	0,3 %
Total	100 % (n=2.109)	100,0 % (n=2.077)

Specielt unge bruger solarium

Solarium er specielt populært at bruge blandt unge, idet 33 % af de 15-19-årige har brugt solarium inden for de seneste 12 måneder. Denne andel falder op gennem aldersgrupperne, og blandt de 50-64-årige er det kun 13 %, som har brugt solarium inden for de seneste 12 måneder.

Tabel 3. *Hvor tit har du brugt solarium inden for de seneste 12 måneder? Fordelt på alder*

	15-19 år	20-29 år	30-39 år	40-49 år	50-64 år
Flere gange om ugen	1,3 %	1,1 %	0,2 %	0,7 %	0,4 %
Ugentligt	1,0 %	0,8 %	0,9 %	1,3 %	1,0 %
Flere gange om måneden	4,1 %	4,8 %	2,9 %	4,6 %	1,4 %
Månedligt	8,0 %	8,0 %	4,9 %	4,7 %	2,4 %
Fire gange om året eller mindre	18,3 %	16,6 %	13,0 %	11,0 %	7,5 %
Jeg har ikke brugt solarium inden for de seneste 12 måneder, men har tidligere brugt solarium	18,0 %	35,5 %	46,8 %	36,6 %	29,0 %
Jeg har aldrig brugt solarium	48,7 %	32,8 %	31,1 %	40,5 %	58,0 %
Ved ikke	0,5 %	0,3 %	0,1 %	0,5 %	0,3 %
Total	100,0 % (n=388)	100,0 % (n=723)	100,0 % (n=871)	100,0 % (n=937)	100,0 % (n=1.270)

Særligt unge kvinder bruger solarium

Solarieforbruget blandt yngre kvinder er specielt højt, idet fire ud af ti af de 15-19-årige kvinder (41 %) har brugt solarium inden for det seneste år, mens knap en femtedel (18 %) har brugt solarium månedligt eller hyppigere. Til sammenligning har 24 % af jævnaldrene mænd brugt solarium inden for det seneste år, mens 11 % har brugt solarium månedligt eller hyppigere (tal for mænd fremgår ikke af tabel).

Tabel 4. *Hvor tit har du brugt solarium inden for de seneste 12 måneder? Fordelt på alder blandt kvinder.*

	15-19 år	20-29 år	30-39 år	40-49 år	50-64 år
Flere gange om ugen	1,0 %	1,7 %	0,2 %	1,5 %	0,2 %
Ugentligt	1,0 %	1,1 %	1,4 %	2,0 %	1,3 %
Flere gange om måneden	5,2 %	5,9 %	3,9 %	6,1 %	1,7 %
Månedligt	10,5 %	9,8 %	6,5 %	6,7 %	3,3 %
Fire gange om året eller mindre	23,6 %	18,4 %	16,7 %	15,0 %	10,1 %
Jeg har ikke brugt solarium inden for de seneste 12 måneder, men har tidligere brugt solarium	22,5 %	44,7 %	55,3 %	41,9 %	37,3 %
Jeg har aldrig brugt solarium	35,1 %	18,4 %	15,7 %	26,5 %	45,8 %
Ved ikke	1,0 %	0,0 %	0,2 %	0,4 %	0,3 %
Total	100,0 % (n=191)	100,0 % (n=358)	100,0 % (n=432)	100,0 % (n=461)	100,0 % (n=635)

2. Udviklingen i brug af solarium

Solarieforbruget er faldet i perioden 2006-2009. I 2006 havde 28 % de 15-64-årige respondenter været i solarium inden for de seneste 12 måneder sammenlignet med en fjerdedel i hhv. 2007 (26 %) og 2008 (25 %). I 2009 var andelen af solariebrugere (jf. definition på side 6) faldet til 22 % af de 15-64-årige.

Tabel 5. Brug af solarium inden for de seneste 12 måneder? Blandt 15-64-årige.

	2006	2007	2008	2009
Ja	28,0 %	25,8 %	25,1 %	21,9 %
Nej	71,7 %	74,0 %	74,7 %	77,8 %
Ved ikke	0,3 %	0,2 %	0,2 %	0,3 %
Total	100,0 % (n=3.828)	100,0 % (n=3.929)	100,0 % (n=4.277)	100,0 % (n=4.186)

Solarieforbruget er specielt faldet blandt de 15-64-årige kvinder i perioden 2008-2009, idet 34 % af kvinderne i 2008 angav, at de havde brugt solarium inden for det seneste år sammenlignet med 28 % i 2009.

Tabel 6. Brug af solarium inden for de seneste 12 måneder? Blandt 15-64-årige kvinder.

	2006	2007	2008	2009
Ja	31,6 %	31,2 %	34,2 %	28,1 %
Nej	67,9 %	68,6 %	65,5 %	71,6 %
Ved ikke	0,4 %	0,3 %	0,3 %	0,3 %
Total	100,0 % (n=2.392)	100,0 % (n=2.475)	100,0 % (n=2.144)	100,0 % (n=2.077)

Blandt de 15-64-årige mænd viser undersøgelsen en tendens til et fald i solariebruget fra 2006 til 2007, hvorefter andelen af solariebrugere er steget lidt igen.

Tabel 7. Brug af solarium inden for de seneste 12 måneder? Blandt 15-64-årige mænd.

	2006	2007	2008	2009
Ja	18,4 %	13,8 %	16,0 %	15,8 %
Nej	81,5 %	86,1 %	83,9 %	84,0 %
Ved ikke	0,1 %	0,2 %	0,1 %	0,3 %
Total	100,0 % (n=1.911)	100,0 % (n=1.976)	100,0 % (n=2.133)	100,0 % (n=2.109)

Solarieforbruget er specielt faldet blandt de yngste

Der er sket et markant fald i solariebruget blandt de yngste i perioden 2006 til 2009. I 2006 angav halvdelen af de 15-19-årige respondenter (50 %), at de havde brugt solarium inden for de seneste 12 måneder sammenlignet med 44 % i 2008 og 33 % i 2009.

Det er især andelen af unge med et stort forbrug af solarium, som er faldet, idet 15 % af de 15-19-årige i 2008 angav, at de brugte solarium flere gange om måneden sammenlignet med kun 6 % i 2009 (tabel ikke vist). Solarieforbruget er i perioden 2006-2009 også faldet blandt de 20-29-årige og 30-39-årige, men der ses ikke markante ændringer blandt de ældre aldersgrupper (bilag 1). I forlængelse heraf er det værd at huske på, at indsatsen for at forebygge solariebrug har været målrettet de unge.

Tabel 8. Brug af solarium inden for de seneste 12 måneder? Blandt 15-19-årige.

	2006	2007	2008	2009
Ja	50,3 %	47,3 %	43,9 %	32,7 %
Nej	49,7 %	52,5 %	55,4 %	66,7 %
Ved ikke	0,0 %	0,3 %	0,7 %	0,5 %
Total	100,0 % (n=336)	100,0 % (n=345)	100,0 % (n=431)	100,0 % (n=388)

Faldet i andelen af 15-19-årige solariebrugere er statistisk signifikant blandt både kvinder og mænd. Blandt unge kvinder er andelen af solariebrugere faldet fra 59 % i 2006 til 41 % i 2009, og blandt unge mænd er andelen af solariebrugere faldet fra 41 % i 2006 til 24 % i 2009.

Tabel 9. Brug af solarium inden for de seneste 12 måneder? Blandt 15-19-årige kvinder

	2006	2007	2008	2009
Ja	58,5 %	61,8 %	51,2 %	41,4 %
Nej	41,5 %	37,6 %	48,2 %	57,6 %
Ved ikke	0,0 %	0,5 %	0,7 %	1,0 %
Total	100,0 % (n=183)	100,0 % (n=186)	100,0 % (n=299)	100,0 % (n=191)

Tabel 10. Brug af solarium inden for de seneste 12 måneder? Blandt 15-19-årige mænd

	2006	2007	2008	2009
Ja	40,5 %	30,2 %	27,3 %	24,4 %
Nej	59,5 %	69,8 %	72,0 %	75,6 %
Ved ikke	0,0 %	0,0 %	0,8 %	0,0 %
Total	100,0 % (n=153)	100,0 % (n=159)	100,0 % (n=132)	100,0 % (n=197)

3. Debutalder for solarium

Vi har spurgt de respondenter, der bruger eller har brugt solarium, om deres debutalder for solarium ved at spørge dem om, hvor gamle de var, da de begyndte at bruge solarium. Mere end hver tiende af de adspurgte respondenter (11 %) var mellem 8-13 år, da de begyndte at gå i solarium, mens den største andel (45 %) begyndte i alderen 14-19 år. Kun en fjerdedel af de respondenter (24 %), der har brugt solarium, angiver, at de havde deres debutalder for solarium efter de blev 25 år.

Tabel 11. *Hvor gammel var du, første gang du gik i solarium?*

	Procent
8-13 år	11,4 %
14-19 år	44,6 %
20-25 år	20,0 %
Over 25 år	24,0 %
Total	100 % (n=2.350)

Børn er generelt blevet yngre, når de begynder at gå i solarium

Undersøgelsen viser en tendens til, at børn generelt er blevet yngre, når de begynder at gå i solarium, idet en større andel af de yngste aldersgrupper angiver en lavere debutalder for brug af solarium sammenlignet med de ældre aldersgrupper. For at kunne lave en reel sammenligning mellem aldersgrupper er der blevet fokuseret på de nuværende eller tidligere solariebrugere, der startede med at gå i solarium, da de var 19 år eller yngre. Det ses af tabel 12, at en tredjedel af de 15-19-årige solariebrugere havde debut i solariet, da de var 8-13 år sammenlignet med en fjerdedel af de 20-29-årige (26 %), 17 % af de 30-39-årige og kun 6 % af de 40-49-årige. Blandt de 50-64-årige er der kun 14 respondenter, der begyndte at gå i solarium, da de var 19 år eller yngre. Datagrundlaget for den ældste aldersgruppe er derfor for usikkert til, at der kan drages konklusioner. Ser man bort fra den ældste aldersgruppe er der dog en klar tendens til, at jo yngre gruppen af nuværende og tidligere solariebrugere er, desto større en andel er begyndt at bruge solarium i en meget ung alder.

Tabel 12. *Hvor gammel var du, første gang du gik i solarium? Blandt de solariebrugere, der havde solariedebut som 19-årige eller yngre.*

	Alder nu				
	15-19 år	20-29 år	30-39 år	40-49 år	50-64 år
Debutalder 8-13 år	32,0 %	25,9 %	17,0 %	5,7 %	28,6 %
Debutalder 14-19 år	68,0 %	74,1 %	83,0 %	94,3 %	71,4 %
Total	100,0 % (n=197)	100,0 % (n=437)	100,0 % (n=441)	100,0 % (n=228)	100,0 % (n=14)

Tendens til senere solariedebut blandt de yngste aldersgrupper

Blandt de 15-19-årige er der en tydelig tendens til, at de i perioden 2007-2009 er blevet ældre, når de begynder at gå i solarium. I 2007 angav knap halvdelen af de adspurgte mellem 15-19 år (45 %), at de var mellem 8-13 år, da de var i solarium første gang, sammenlignet med 36 % i 2008 og 32 % i 2009.

Tabel 13. *Hvor gammel var du, første gang du gik i solarium? Blandt 15-19-årige.*

	2006	2007	2008	2009
Debutalder 8-13 år	37,7 %	44,8 %	35,9 %	32,0 %
Debutalder 14-19 år	62,3 %	55,2 %	64,1 %	68,0 %
Total	100,0 % (n= 191)	100,0 % (n=192)	100,0 % (n=259)	100,0 % (n=197)

4. Solskoldninger og solarium

Over halvdelen af de 15-64-årige respondenter (52 %), der har brugt solarium, har på et tidspunkt oplevet at blive solskoldet efter et solariebesøg, heraf har 16 % oplevet det flere gange.

Tabel 14. Er du nogensinde blevet forbrændt/solskoldet efter solariebesøg?

	Procent
Ja, en enkelt gang	36,7 %
Ja, flere gange	15,7 %
Nej	46,9 %
Ved ikke	0,7 %
Total	100 % (n=2.360)

Signifikant flere kvinder end mænd har oplevet at blive solskoldet i et solarium (55 % mod 49 %) (tal fremgår ikke af tabel).

Stor aldersforskel i antal forbrændinger

Rapporten viser en stor aldersforskel i oplevelsen af forbrændinger efter et solariebesøg; 65 % af de 20-29-årige har oplevet at blive forbrændt efter et solariebesøg sammenlignet med 49 % af de 15-19-årige og 30 % af de 50-64-årige.

Tabel 15. Er du nogensinde blevet forbrændt/solskoldet efter solariebesøg?

	Alder nu				
	15-19 år	20-29 år	30-39 år	40-49 år	50-64 år
Ja, en enkelt gang	36,5 %	38,2 %	42,4 %	39,6 %	26,1 %
Ja, flere gange	12,2 %	24,0 %	23,0 %	13,4 %	3,4 %
Nej	50,3 %	36,8 %	34,4 %	46,1 %	69,9 %
Ved ikke	1,0 %	1,0 %	0,2 %	0,9 %	0,6 %
Total	100,0 % (n=197)	100,0 % (n=482)	100,0 % (n=599)	100,0 % (n=551)	100,0 % (n=529)

5. Begrundelser for at bruge solarium

De respondenter, som har brugt solarium inden for de seneste 12 måneder, er efterfølgende blevet spurgt, hvorfor de bruger solarium.

De mest almindelige begrundelser er: "For at blive brun" (60 %) og "For ikke at være bleg" (53 %). Derudover svarer 41 % af de 15-64-årige solariebrugere, at de bruger solarium for at forberede dem til ferie, mens 11 % bruger solarium for at få D-vitamin.

Tabel 16. *Hvorfor bruger du solarium?*

	Procent
For at blive brun	59,9 %
For ikke at være bleg	53,1 %
For at forberede mig til ferien	41,2 %
Det er dejligt	33,1 %
For at se sund ud	22,3 %
På grund af hudproblemer	15,3 %
For at få D-vitamin	10,6 %
Ved ikke	1,4 %

Det er specielt de unge, som fremhæver, at de bruger solarium af kosmetiske årsager. F.eks. angiver 77 % af de 15-19-årige, at de bruger solarium for at blive brune sammenlignet med 39 % af de 50-64-årige. Derimod angiver de ældre aldersgrupper i højere grad end de unge, at de bruger solarium for at forberede sig på ferie.

6. Viden om de sundhedsskadelige virkninger ved at bruge solarium

Hovedparten af respondenterne er bevidste om, at solarium kan give hudforandringer, idet 87 % af de 15-64-årige respondenter mener, at solarium kan give hudforandringer som fx rynker, læderagtig hud og pletter. Der er signifikant flere af kvinderne (90 %), der mener, at solarium kan give hudforandringer sammenlignet med mændene (84%). Derudover viser undersøgelsen, at solariebrugerne (88 %) i lidt højere grad angiver, at solarium kan give hudforandringer sammenlignet med de respondenter, der ikke har brugt solarium inden for de seneste 12 måneder (86 %).

Tabel 17. Mener du, at solarium kan give hudforandringer som fx rynker, læderagtig hud og pletter?

	Bruger ikke solarium	Bruger solarium
Ja	86,4 %	88,2 %
Nej	1,9 %	2,8 %
Ved ikke	11,7 %	9,0 %
Total	100 % (n=3.271)	100,0 % (n=915)

Helt overordnet er der ikke sket en markant udvikling i besvarelsene på de spørgsmål, som omhandler viden om solarium.

Knap ni ud af ti mener at solarium kan give kræft i huden

Hovedparten af respondenterne er bevidste om, at der er en sundhedsmæssig risiko forbundet med at gå i solarium, idet 86 % af mændene og 88 % af kvinderne mener, at solarium kan give kræft i huden.

Blandt de 50-64-årige er der lidt færre, som mener, at solarium kan give kræft i huden blandt solariebrugerne sammenlignet med de respondenter, der ikke har brugt solarium det seneste år. Denne sammenhæng genfindes ikke i de yngre aldersgrupper (tal fremgår ikke af tabel).

Tabel 18. Mener du, at solarium kan give kræft i huden? Blandt alle mandlige respondenter.

	2006	2007	2008	2009
Ja	85,2 %	82,8 %	80,6 %	85,7 %
Nej	1,5 %	2,1 %	2,0 %	1,5 %
Ved ikke	13,3 %	15,1 %	17,4 %	12,8 %
Total	100,0 % (n=1.911)	100,0 % (n=1.976)	100,0 % (n=2.133)	100,0 % (n=2.109)

Tabel 19. Mener du, at solarium kan give kræft i huden? Blandt alle kvindelige respondenter.

	2006	2007	2008	2009
Ja	87,0 %	83,7 %	86,3 %	87,7 %
Nej	1,3 %	1,4 %	1,3 %	1,1 %
Ved ikke	11,8 %	15,0 %	12,5 %	11,2 %
Total	100,0 % (n=2.392)	100,0 % (n=2.475)	100,0 % (n=2.144)	100,0 % (n=2.077)

Specielt de yngste aldersgrupper mener, at brug af solarium kan give kræft i huden

Især de yngste respondenter er bevidste om, at der er en sundhedsmæssig risiko forbundet med at gå i solarium, idet 91 % af de 15-19-årige og 93 % af 20-29-årige mener, at solarium kan give kræft i huden sammenlignet med 82 % af de 50-64-årige.

Tabel 20. Mener du, at solarium kan give kræft i huden? Fordelt på alder

	15-19 år	20-29 år	30-39-år	40-49 år	50-64 år
Ja	90,5 %	93,1 %	89,0 %	85,1 %	81,5 %
Nej	0,5 %	1,8 %	1,0 %	1,4 %	1,4 %
Ved ikke	9,0 %	5,1 %	10,0 %	13,5 %	17,1 %
Total	100 % (n=388)	100,0 % (n=723)	100,0 % (n=871)	100,0 % (n=934)	100,0 % (n=1.270)

7. Holdning til solarieforbud

Over halvdelen af de 15-65-årige respondenter (56 %) mener, at det skal være forbudt for unge under 18 år at gå i solarium sammenlignet med 46 % i 2008 og 38 % i 2007. Opbakningen til et solarieforbud for børn og unge er dermed steget betydeligt.

Tabel 21. Mener du, at det skal være forbudt for unge under 18 år at gå i solarium?

	2007	2008	2009
Ja	38,3 %	45,5 %	55,8 %
Nej	38,2 %	31,4 %	24,6 %
Ved ikke	23,5 %	23,2 %	19,7 %
Total	100,0 % (n=4.451)	100,0 % (n=4.277)	100,0 % (n=4.186)

Specielt kvinder bakker et solarieforbud op, idet 58 % af kvinderne mener, at det skal være forbudt for unge under 18 år at gå i solarium sammenlignet med 54 % af mændene (tabel ikke vist).

Der er ligeledes aldersforskel i opbakningen til et solarieforbud, hvor de ældre i højere grad mener, at det skal være forbudt for unge under 18 år at gå i solarium sammenlignet med de yngre aldersgrupper. F.eks. bakker 49 % af de 15-19-årige op om et solarieforbud sammenlignet med 59 % af de 50-64-årige, hvilket ses af tabel 22.

Tabel 22. Mener du, at det skal være forbudt for unge under 18 år at gå i solarium? Fordelt på alder

	15-19 år	20-29 år	30-39-år	40-49 år	50-64 år
Ja	49,2 %	50,5 %	57,6 %	55,9 %	59,4 %
Nej	39,7 %	31,7 %	24,1 %	22,7 %	17,6 %
Ved ikke	11,1 %	17,8 %	18,3 %	21,4 %	23,0 %
Total	100 % (n=388)	100,0 % (n=723)	100,0 % (n=871)	100,0 % (n=934)	100,0 % (n=1.270)

De fleste forældre mener ikke, at deres ældste barn under 18 år må bruge solarium

En langt overvejende del af forældrene (69 %) svarer, at deres ældste barn under 18 år ikke må bruge solarium, mens 16 % af forældrene angiver, at deres ældste barn gerne må gå i solarium. Samtidig har en stor del af forældrene (15 %) ikke taget stilling til deres børns brug af solarium.

Tabel 23. *Må dit ældste barn under 18 år bruge solarium?*

	Procent
Ja	16,3 %
Nej	68,5 %
Har ikke taget stilling	15,2 %
Total	100,0 % (n=908)

Specielt de forældre, der ikke bruger solarium, tilkendegiver, at deres ældste barn under 18 år ikke må bruge solarium (73 %) sammenlignet med de forældre, der selv har brugt solarium inden for de seneste 12 måneder (56 %) (tal fremgår ikke af tabel).

8. Børns solarieforbrug ifølge forældrene

Respondenter med børn under 18 år er i undersøgelsen blevet spurgt, hvor ofte deres ældste barn under 18 år har brugt solarium. Hovedparten af forældrene (84 %) mener ikke, at deres ældste barn under 18 år har brugt solarium inden for de seneste 12 måneder, mens 14 % af de adspurgte mener, deres børn har brugt solarium

Tabel 24. *Hvor ofte har dit ældste barn under 18 år brugt solarium inden for de seneste 12 måneder?*

	Procent
Ugentligt	0,8 %
Flere gange om måneden	2,3 %
Månedligt	4,3 %
Fire gange om året eller mindre	7,0 %
Har ikke brugt solarium inden for de seneste 12 måneder, men har tidligere brugt solarium	4,0 %
Har aldrig brugt solarium	80,1 %
Ved ikke	1,5 %
Total	100,0 % (n=908)

Særligt de forældre, der selv er solariebrugere, svarer, at deres ældste barn under 18 år også har brugt solarium inden for de seneste 12 måneder (28 %) sammenlignet med 10 % af de forældre, der ikke er solariebrugere³.

³ Der er i analysen ikke taget højde for alder på ældste barn, hvilket kan forklare en del af sammenhængen, hvis de forældre, der selv har brugt solarium inden for de seneste 12 måneder, generelt har ældste børn med højere alder end forældre, der ikke selv har brugt solarium.

9. Kendskab til kampagnen Sluk Solariet

Særligt kvinder har kendskab til budskabet Sluk Solariet

For at kortlægge det hjulpede kendskab til Solkampagnens forskellige budskaber, har respondenterne fået listet kampagnens budskaber op.

Kræftens Bekæmpelse og TrygFondens Solkampagne har siden 2007 iværksat en gentagende indsats "Sluk Solariet" kampagnen, som finder sted i november måned hvert år og som primært er målrettet de 15-25-årige. Formålet med kampagnen er at reducere den mængde af UV-stråling, som unge danskere får fra solariet. Det betyder, at kampagnen gerne vil have færre unge til at bruge solarium og få dem, der bruger solarium, til at bruge mindre solarium. I Sluk Solariet kampagnen arbejdes der med adfærsændrende kommunikation ved igennem forskellige kanaler at kommunikere budskabet om, at det er sundhedsskadeligt at bruge solarium. Derudover arbejder Sluk Solariet kampagnen med strukturelle forandringer f.eks. ved at påvirke kommunerne til at slukke lokale solarier og ved at få et solarieforbud for børn og unge under 18 år på den nationalpolitiske dagsorden.

I 2009 angav 25 % af undersøgelsens respondenter, at de har set eller hørt nogle af budskaberne fra Sluk Solariet kampagnen. Der er signifikant flere kvinder (30 %), der har hjulpet kendskab til kampagnen sammenlignet med 20 % af mændene. Undersøgelsen viser samtidig, at kampagnekendskabet for både mænd og kvinder er steget fra 2008 til 2009.

Tabel 25. Følgende budskaber har været brugt i kampagnen. Kan du huske, du har læst eller hørt nogle af disse budskaber(Sluk Solariet)? Fordelt på køn og år.

	Mænd		Kvinder	
	2008	2009	2008	2009
Ja	12,9 %	20,4 %	23,8 %	30,4 %
Nej	87,2 %	79,6 %	76,2 %	69,6 %
Total	100,0 % (n=2.133)	100,0 % (n=2.109)	100,0 % (n=2.144)	100,0 % (n=2.077)

Flere yngre kender til budskaberne fra Sluk Solariet kampagnen

Over halvdelen af de adspurgte 15-19-årige (53 %) angiver, at de har hørt eller set nogle af budskaberne fra Sluk Solariet kampagnen sammenlignet med 24 % af de 30-39-årige og 16 % af de 50-64-årige.

Kendskabet til Sluk Solariet kampagnen er steget for alle aldersgrupper i perioden fra 2008 til 2009, hvilket fremgår af bilag 2.

Tabel 26. Følgende budskaber har været brugt i kampagnen. Kan du huske, du har læst eller hørt nogle af disse budskaber(Sluk Solariet)? Fordelt på alder.

	15-19 år	20-29 år	30-39-år	40-49 år	50-64 år
Ja	53,9 %	38,5 %	24,3 %	17,1 %	16,1 %
Nej	46,1 %	61,6 %	75,8 %	82,9 %	83,9 %
Total	100,0 % (n=388)	100,0 % (n=723)	100,0 % (n=871)	100,0 % (n=934)	100,0 % (n=1.270)

10. Metode

Undersøgelsen blev foretaget som en online spørgeskemaundersøgelse (CAWI) fra den 3. september til den 28. september 2009 blandt 15-64-årige. Undersøgelsen blev foretaget blandt medlemmer af Userneeds' Danmarkspanel.

Målgruppe, screening og invitation

Undersøgelsen blev gennemført blandt 15-64-årige danskere. Der blev kun inviteret personer, der opfyldte målgruppekriteriet om at være mellem 15 og 64 år. Undersøgelsen er gennemført ved brug af kvoter. Kvoterne blev lavet ud fra et opstillet repræsentativitetskrav til undersøgelsen og var baseret på oplysninger om sammensætningen af den danske befolkning fra Danmarks Statistik. Kvoterne blev defineret ud fra den specifikke gruppes profil (f.eks. mænd, 15-19 år, der bor i Region Syddanmark). Hver kvote blev indstillet til at lukke, når der var nok svar fra den givne profil.

Deltagerne blev inviteret pr. mail. Inviterede deltagere, der ikke deltog, blev påmindet. I alle mails de modtog, både i invitationer og påmindelser, blev deltagerne gjort opmærksomme på, at undersøgelsen er et samarbejde mellem Userneeds, Kræftens Bekæmpelse og TrygFonden, samt at de deltog i en lodtrækning om gavekort.

Repræsentativitet

Undersøgelsens deltagere udgør et repræsentativt udsnit af den danske befolkning mellem 15 og 64 år. Datamaterialet er ikke blevet vejet. Datamaterialet er interlocked national repræsentativt på køn, alder og regioner. Derudover er datamaterialet samlet set nationalt repræsentativt fordelt på uddannelse og civilstand. Der blev anvendt en tolerance på 5 % afvigelse, forstået som at antallet af svar i datamaterialet maksimalt måtte afvige 5 % fra den nationalt repræsentative sammensætning. Der var ingen grupper, som afveg mere end 5 % fra den nationalt repræsentative sammensætning.

Tabel 27. Forskel i antal svar (national repræsentativ fordeling af svar og fordelingen af svar i datamaterialet)

	15-19-år	20-29 år	30-39 år	40-49 år	50-59 år	60-64 år
Region Hovedstaden	0	1	1	1	1	1
Region Sjælland	0	1	1	1	1	1
Region Syddanmark	1	1	1	1	1	1
Region Midtjylland	0	2	1	2	1	1
Region Nordjylland	-1*	1	1	1	1	1**

*Afvigelse på 5 %

** Afvigelse på 4 %

Tabel 28. Fordelingen af 15-64-årige kvinder i Danmark

	15-19-år	20-29 år	30-39 år	40-49 år	50-59 år	60-64 år
Region Hovedstaden	1	1	1	1	1	1
Region Sjælland	0	1	1	1	1	1
Region Syddanmark	0	1	1	3	1	1
Region Midtjylland	1	1	1	1	1	1
Region Nordjylland	0	1	1	1	1	1

Tabel 29. Fordeling på uddannelse – forskel i antal svar

Grundskole	31
Ungdomsuddannelse	-56
Videregående uddannelse	6

Tabel 30. Fordeling på civilstand – forskel i antal svar

Gift/samlevende	12
Single	49**

** afvigelse på 4 %

Svarprocent

Der er i alt blevet inviteret 15.853 medlemmer af Userneeds Danmarkspanel til at deltage i undersøgelsen. Da svarprocenter blandt 15-19-årige er meget lave, blev der indledningsvis fokuseret på denne gruppe. Der er i alt 4.600 respondenter, der har påbegyndt spørgeskemaet (29 %). Ud af de 4.600 personer, der har påbegyndt spørgeskemaet, har 414 ikke besvaret hele spørgeskemaet, mens 4.186 personer ud af de 15.853 inviterede har besvaret hele spørgeskemaet (svarprocent = 26 %).

Tabel 31. Svarprocenter

	Antal personer	Svarprocent
Inviterede til undersøgelsen	15.853	
Påbegyndt spørgeskemaet	4.600	29 %
Gennemførte interviews	4.186	26 %
Delvist gennemførte interviews	414	

Panelundersøgelser og bortfaldsproblematik

Det er almindeligt for større spørgeskemaundersøgelser, at forholde sig til bortfaldet. Idet vores undersøgelser er baseret på webinterview blandt respondenter, der er udtrukket fra et panel, er der imidlertid andre kriterier for at vurdere kvaliteten af undersøgelsen.

Webinterview er nyere end eksempelvis postale interview og telefoninterview og har indtil for få år siden været set på med skepsis i forhold til at foretage befolkningsrepræsentative undersøgelser. Der er imidlertid sket en positiv udvikling i kvaliteten af webundersøgelser. Til

dels fordi langt størstedelen af danskerne er jævnlige internetbrugere, til dels fordi man har fået større erfaring med kvalitetsdimensionerne i webinterviewet.

Når vi vurderer kvaliteten af panelet, ser vi på, om det er godt opbygget og vedligeholdt. Det indebærer i praksis, at panelet skal være tilstrækkeligt stort, at der ikke må være sket selvrekuttering til panelet, at der skal være faste procedurer for vedligeholdelsen og at der tages hånd om de panelmedlemmer, der svarer på alle undersøgelser eller aldrig svarer.

Kvalitetsdimensionerne for webundersøgelser er hovedsageligt procedureafhængige snarere end substantielle (f.eks. svarprocent), som det er tilfældet ved telefoniske og postale undersøgelser. Dette er ikke ensbetydende med, at svarprocenten for webundersøgelser er ligegyldig. En webundersøgelse med meget lav svarprocent vil lide under en bortfaldsproblematik, ligesom det er tilfældet for alle typer af undersøgelser.

De anvendte webpaneler i de fire undersøgelser opfylder alle kravene i forhold til deres opbygning, vedligeholdelse, størrelse, rekruttering og håndtering af panelister. Svarprocenten har for de tre første tilfælde været over 30 %, hvilket er acceptabelt i forhold til normalen for den slags undersøgelser. Svarprocenten i 2009 var på 26 %, hvilket er lidt under normalen.

Spørgeskemaet

Det spørgeskema, der er blevet brugt i 2009, er i forhold til spørgsmålet om solariebrug sammenligneligt med spørgeskema som blev brugt i 2006-2008, hvilket tillader at solarieforbruget sammenlignes over tid.

Der er spurgt retrospektivt til respondenternes solariebrug. Det betyder, at der vil være en risiko for afvigelser i svarene i forhold til respondenternes egentlige adfærd. Spørgsmålet er, om folk virkelig kan huske, hvor meget solarium de har brugt inden for de seneste 12 måneder. Adams et al. har fundet, at tidspunktet, hvor man spørger folk retrospektivt om deres soladfærd, har betydning for, hvordan de svarer på spørgsmål omkring deres solbeskyttelsesstrategier i løbet af sommeren⁴. Solundersøgelsen for 2006 blev først gennemført i marts-april 2007 (som en baselineundersøgelse), hvorfor sammenligningen af solariebrug hen over tid kan være problematisk, hvilket der skal tages forbehold for.

---

⁴ Adams MA, Mayer JA, Bowen DJ, Ji M: *Season of interview and self-report of summer sun protection behaviours*. Cancer Causes Control 2009 Mar;20(2):153-62.

Analyser

Alle analyser er blevet gennemført i SPSS/ PASW Statistics 18.0. Til de sammenlignelige analyser, hvor vi har undersøgt, om der er en forskel på mellem grupper f.eks. køn og alder er der blevet anvendt χ^2 -tests med et 95% konfidens interval.

Bilag 1

Tabel I Brug af solarium inden for de seneste 12 måneder? Blandt 20-29-årige.

	2006	2007	2008	2009
Ja	46,6 %	44,8 %	37,5 %	31,3 %
Nej	53,2 %	54,1 %	62,4 %	68,4 %
Ved ikke	0,3 %	1,1 %	0,1 %	0,3 %
Total	100,0 % (n=393)	100,0 % (n=370)	100,0 % (n=770)	100,0 % (n=723)

Tabel II Brug af solarium inden for de seneste 12 måneder? Blandt 30-39-årige.

	2006	2007	2008	2009
Ja	30,5 %	30,8 %	27,8 %	21,9 %
Nej	69,2 %	69,0 %	71,9 %	77,9 %
Ved ikke	0,4 %	0,2 %	0,4 %	0,1 %
Total	100,0 % (n=868)	100,0 % (n=891)	100,0 % (n=692)	100,0 % (n=871)

Tabel III Brug af solarium inden for de seneste 12 måneder? Blandt 40-49-årige.

	2006	2007	2008	2009
Ja	25,6 %	22,3 %	22,6 %	22,4 %
Nej	73,9 %	77,7 %	77,2 %	77,1 %
Ved ikke	0,6 %	0,0 %	0,2 %	0,5 %
Total	100,0 % (n=892)	100,0 % (n=1.035)	100,0 % (n=988)	100,0 % (n=934)

Tabel IV Brug af solarium inden for de seneste 12 måneder? Blandt 50-64-årige.

	2006	2007	2008	2009
Ja	14,8 %	11,6 %	12,8 %	12,7 %
Nej	85,1 %	88,3 %	87,0 %	87,0 %
Ved ikke	0,1 %	0,2 %	0,1 %	0,3 %
Total	100,0 % (n=1.814)	100,0 % (n=1.810)	100,0 % (n=1.396)	100,0 % (n=1.270)

Bilag 2

Tabel I Har du hørt eller set nogle af budskaberne fra 'Sluk Solariet' kampagnen?: 15-19 år

	2008	2009
Ja	42,9 %	53,9 %
Nej	57,1 %	46,1 %
Total	100,0 % (n=431)	100,0 % (n=388)

Tabel II Har du hørt eller set nogle af budskaberne fra 'Sluk Solariet' kampagnen?: 20-29 år

	2008	2009
Ja	28,7 %	38,5 %
Nej	71,3 %	61,6 %
Total	100,0 % (n=770)	100,0 % (n=723)

Tabel III Har du hørt eller set nogle af budskaberne fra 'Sluk Solariet' kampagnen?: 30-39 år

	2008	2009
Ja	17,9 %	24,3 %
Nej	82,1 %	75,8 %
Total	100,0 % (n=692)	100,0 % (n=871)

Tabel IV Har du hørt eller set nogle af budskaberne fra 'Sluk Solariet' kampagnen?: 40-49 år

	2008	2009
Ja	10,9 %	17,1 %
Nej	89,1 %	82,9 %
Total	100,0 % (n=988)	100,0 % (n=934)

Tabel V Har du hørt eller set nogle af budskaberne fra 'Sluk Solariet' kampagnen?: 50-64 år

	2008	2009
Ja	10,5 %	16,1 %
Nej	89,5 %	83,9 %
Total	100,0 % (n=1.396)	100,0 % (n=1.270)